

Transitie in klimaat en energie werkbaar in de praktijk: gemeente en wethouder als oliemannetje van verandering op lokaal niveau

Het is de grootste maatschappelijke opgave van de komende jaren: de transitie (door)maken in klimaat en energie. Ondanks zalvende woorden van het kabinet moet er nog een hoop gebeuren. Nederland is namelijk verre van het groenste jongetje van de klas en bungelt onderaan landenlijstjes over duurzaamheid. Tijd om het met elkaar echt werkbaar te maken en aan de slag te gaan, vinden Bertram van der Wal (Hiemstra & De Vries) en Jeanine Pothuizen (Klimaatcoach). Vanuit hun oproep om de transitie in klimaat en energie vooral vanuit veranderkundig perspectief te bekijken spraken Bertram en Jeanine onlangs met Paul Hofman, wethouder duurzaamheid in Bronckhorst.

Paul Hofman heeft ambities op het gebied van duurzaamheid en gelooft dat Bronckhorst hier komende tijd mooie stappen in kan zetten. Dat dit niet zonder slag of stoot gaat, is een understatement. Vanuit het gesprek met Paul Hofman delen Bertram en Jeanine graag hun inzichten, waarbij de verschuivende rol van wethouder als bestuurder naar wethouder als facilitator van de verandering het meest blijft hangen.

Gemeente en wethouder als oliemannetje

‘De transities zijn van ons allemaal. Het is geen opgave van de gemeente noch van inwoner of het bedrijfsleven. Het is een samenwerkingsopgave’ begint Paul Hofman het interview. Daarom investeert het College van Bronckhorst veel aandacht aan het contact met de inwoner en bedrijven. Zij hebben een burgerpanel van maar liefst 1.600 inwoners. Dit is ca. 4,5 % van de inwoners. Naast dat het panel schriftelijk bevraagd wordt, heeft de gemeente meerdere energierally’s. Dit zijn bijeenkomsten waar de gemeente samen met inwoners en organisaties in Bronckhorst de routekaart voor de transities maakt. Tijdens de bijeenkomsten is er niet alleen aandacht voor technische oplossingen. ‘We besteden juist ook aandacht aan de onderliggende gevoelens en emoties’, legt Paul Hofman uit. De wethouder is trots op de vele initiatieven die ontstaan. ‘Er zijn hier maar liefst vijf energiecorporaties en een aantal is nog in oprichting. Ik heb hen bij elkaar gebracht en ze werken nu nauw samen. In principe is alles in potentie aanwezig om de transitie te laten slagen. Wij moeten zorgen dat alles in beweging komt en blijft’.

Van hindermacht naar steun

De transitie vraagt om creativiteit, nieuwe ideeën en experimenteren. Grote kans dat dit schuurt met bestaande regelgeving en afspreken. ‘Als gemeente moeten wij waken dat wij geen hindermacht zijn, maar juist stimuleren’. Gemeenten hebben de rol om helder te zijn over het gewenste doelen én leidende principes als kader. Tegelijkertijd moeten zij ook ruimte bieden

Transitie in klimaat en energie werkbaar in de praktijk: gemeente en wethouder als oliemannetje van verandering op lokaal niveau

aan innovatieve en creatieve oplossingen. Dit betekent dat gemeenten meedenken en meebewegen door de huidige werkwijze en afspraken te blijven uitdagen én passend te maken voor deze tijd en de toekomst.

Brede verbinding als win-win

Paul Hofman geeft aan dat hij breed kijkt naar het doel van de transitie. 'Voor mij horen de energietransitie en het stimuleren van meer binding met elkaar en de woonomgeving vanzelfsprekend bij elkaar'. De transitie in energie en klimaat is verbonden met een groot aantal vraagstukken in de regio zoals leefbaarheid, armoede, bevolkingskrimp en behoud van sociale voorzieningen. Juist door het klimaatvraagstuk niet te isoleren, maar het te verbinden ontstaat er een win-win. Zo zijn de oplossingen niet alleen effectiever, maar ook dichterbij en daarmee acceptabeler. Ambtelijke taal en vergezichten zijn dan niet meer nodig omdat inwoners direct profijt ervaren. 'Immers, het samenwerken en mede-investeren in een energiecorporatie vergroot meteen de sociale verbinding. Inwoners voelen zich meer in verbinding met elkaar en meer eigenaar van wat er in het gebied gebeurt'.

De enige zekerheid is onzekerheid

We zitten met elkaar in het 'ondertussen'. We nemen afscheid van vanzelfsprekendheden en weten nog niet hoe de toekomst eruit komt te zien. Deze periode waarin we samen het bestaande opnieuw gaan vormgeven brengt onzekerheid. Het start met het benoemen van deze onzekerheid en vervolgens heb je als wethouder en college een rol om met elkaar die onzekerheid te accepteren. 'We weten nog niet als we lijnen zetten hoe het ingekleurd gaat worden'. Paul Hofman deelt ter illustratie vaak wat hij ooit zei op een bijeenkomst. 'Als je na deze sessie denkt te weten hoe het zit, dan is het niet goed uitgelegd want we weten het niet precies.' De raad en ook de inwoners willen weten wat de transitie voor hen betekent. En daar is in deze fase dus geen antwoord op. 'Wij schetsten kaders én blijven tegelijkertijd benadrukken dat hier de enige zekerheid de onzekerheid is'. Dat is voor wethouders een uitdaging. Veel mensen 'framen' wethouders nog vaak in hun 'klassieke' bestuurlijke rol als degene die alle antwoorden heeft en de uitleg geeft.

Kijk op de praktijk

Transitie in klimaat en energie werkbaar in de praktijk: gemeente en wethouder als oliemannetje van verandering op lokaal niveau

Doorpraten over de transitie in klimaat en energie in de praktijk? Samen optrekken? Kijken naar een echt werkbare transitie in klimaat en energie met het oog op jouw praktijk? Lijkt ons interessant en relevant. [Neem dan even contact met ons op.](#)